

han possessions --- degen pagar a les *meixons* de lurs blatz», 1317 (RLR VIII, 62; xxxi, 64); i en les *VidesR* «destroïren los aybres e les vi<n>yes e les *maxós*» (fº 267v1, n. 33, però *messes* en el ms. B, i *segetes* en l'original llatí). *Meixonar* 'segar' = fr. *moissonner*, oc. ant. *meissonar*: «per so cor hom ha venimiat e *maxonat*», *VidesR*, 236r1, n. 5 (trad. *messibus et vindemiis celebratis*, 719.3f.); i *meixoner* 'segador' (=oc. ant. *meissonier*), document ross. de 1311 (RLR xxix, 59).

Messerès, V. masserès

MESSICAR, 'mercadejar: demanar o posar preu', mot comarcal, també *messiquejar*: tal com el friülà *misete* i venecià ant. i dial. *messeta*, 'corredor o agent de venda', sembla ser un terme comercial derivat del gr. *μεσότης* 'intermediari' i *μεσιτεύω* 'jo negoció com a mediador'; si bé, en la terminació catalana, modificat per contaminació de TRAFICAR, *trafiquejar*. □ 1.ª doc.: *macicare* S. XIII, *massiquejar* 1368.

El mot català fou recollit primerament pel DAG: «*mesicar*: es diu per demanar preu: ex. —A quant ho *mesiqueu* això?», amb variant «*massicar*: mercadejar» i «*macicar*: contractar, regatejar», tots tres localitzats a StFeliu de Guíxols; i amb la darrera definició, però sota la segona grafia, localitzat a Llambilles (Gironès a la ratlla del B. Emp.); *AlcM* localitza *messicar* de més a més en el Pla d'Urgell, i *mesicar* (que no deu ser més que una mala grafia per *mess-*) a l'Emp. i Pna. Vic, amb ex. de la baix-empordanesa VCatalà. No consta en diccs. cat. anteriors ni de les altres regions, ni se l'ha fet seu el DFa.

N'hi ha un arcaic testimoni en el nostre lèxic hispanoàrab del S. XIII, *RMa.*, on *macicare* (p. 464) està traduïnt els mots àrabs *mâkas* i *qalab*. Dozy (*Suppl.* I, 388a), tot declarant no saber què vol dir aquest pseudo-llatí *macicare*, dóna per a l'àrab *mâkas* el sentit de «rabatre du prix en marchandant». Quant a l'altre verb àrab, no és tan clar, car el mateix *RMa.* el tradueix, en un altre passatge, pel ll. *vertere*; i Dozy li troba en altres fonts els significats «changer, transformer, remuer, travailler la terre», «faire volte-face»; i l'algerià Beaussier, «intervenir», «bouleverser, mettre en désordre, bousculer», «rendre, restituer», «rappeler, faire revenir», «reprandre», «vomir». En conjunt sembla que hem de pendre *vertere* en un sentit com 'caggar', 'transformar', i és ben concebible que d'aquí es vagi passar a 'baratar' o 'mercadejar'; tenint en compte, doncs, que l'altra traducció àrabiga té netament el sentit de 'regatejar', sembla, en total, que aquest *macicare* del S. XIII, ja significava precisament el mateix que avui en el Baix Empordà.

En el segle següent trobem el mot en la variant derivativa *messiquejar*: «que negun revenedor ne revenedora no gos *massiquejar*, ne comprar, dins la Ci. de Barchinona --- ne fer *masiquejar* a altre, gallines, capons, perdius, todons, conills ne neguna altre volateria», 1368, i «que algun revenedor --- no puxa comprar ne *massicajar* dins los térmens de la dita Ci. neguna cassa o volateria» (CaCandi, *MischHiCat.* I, 143, 60

147); i l'*AlcM* n'hi afegeix dos més de context semblant, un d'un doc. de 1361 i un altre de Bna. 1375. Encara: «als --- corredors --- tenia consell --- e stant axí *massicajant* ---», *Decam.* IX, § 3, 518.8f., trad. un poc innovada de: «quando al prezzo --- si perveniva ---». Sembla clar que hi ha d'haver relació estreta amb el venec. ant. *messete* 'corredor o agent comercial' («makler») i friülà *misete* id., Brescia *meset* id.; mentre que a Bèrgamo aquest significa 'alcavor': asenyalsats per Mussafia a prop. del seu gloss. venecià del S. xv, i per Bartoli; fent-los venir del gr. *μεσότης* 'intermediari' (d'on *μεσιτεύω* 'jo negoció com a mediador'), *REW*, 5538; mentre que en el mot cat. cap etimòleg no s'hi ha fixat fins ara. Però la seva especial localització entorn del gran port de StFeliu de Guíxols, i l'antiga de Bna., tornen molt probable l'explicació com a manlleu tardà del grec, modificat en la seva term. pels sindò. cat. més generals *traficar*, *-quejar*.

DERIV.: *Messiquejar*, supra. *Ma<s>sica*, hapax del S. xv en la mateixa regió que sembla significar en si 'venda en mercat': «tramet-vos dues saques de forment per En Frasoí Valentí, de Palamós, en què ha divuit m. de *masica* de la Bisbal e de Palamós, qui està ara quatre sous nou [diners] per m.». Sembla que l'abreviatura *m.* deu estar per *mesures*, *mesura*; doncs *mesures de masica* seria 'mesures tals com les que compten per a la venda en els mercats de la Bisbal i de Palamós'; Fc. Mart., posa a aquesta carta comercial del S. xv (NCl. IX, 105.8), la nota «avui *masicar* és demanar preu: aquí sembla tipus de mesura». *Messiques* recull DAG, nom d'un fuster, a Blanes, 1541.

Messiò, messionejar, V. metre Messonga, V. monçónega (MENTIR) Mestall, mestalla, mestallar, mestallenc, V. mesclar Mèstec, V. místic (nau) Mester, V. menester i misteri Mestís, mestissatge, V. mesclar Mestra, mestral, mestralença, mestratge, V. mestre

MESTRE, del ll. MAGÍSTER, -TRI, 'cap, director', 'mestre: el qui ensenya o pot ensenyar'. □ 1.ª doc.: orígens (*Homilies* etc.).

La forma dels Ss. XII i XIII fou *maestre*, d'acord amb l'etimologia: «Aquel qui ix seminar la sua sement e --- la una sement cadeg prob de la via e fo calzigada ---. Aquest seminador dix N. Séiner que són los *maestres*, de Sent' Església, de la predicació de Jhesu Crist», *Hom.*, fº 2v23. En obres lullianes es troba també en la forma trisil·làbica *maestre*, si bé de vegades apareix *mestre*, però en part es tracta dels primers capítols del *Blanq.* (coneguts sols en la versió deturpada de 1521, que és erroni de citar com a mostres de la llengua de Llull), i també en altres casos és probable que sigui cosa només dels copistes: «aquell fill del rey stec empatxat, e no sabia què's responés a la qüestió, e dix a son *maestre* que resposés a la qüestió, lo qual *mestre* dix ---», «on pus perfeta és la obra, major significança dóna de la saviesa del *maestre* que la ha feta» (*Merav.*, NCl. II, 37; *Gentil*, 24; de nou *mestre*, *Merav.* II, 43).

De tota manera la forma *maestre*, sense contracció,